

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 (HE 146/2020 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mahdollisen lausunnon antamista varten valtiovarainvaliokunnalle. Määräaika: 13.11.2020.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- finanssineuvos Harri Kähkönen, valtiovarainministeriö (etäkuuleminen)
- tuloksellisuustarkastusneuvos Visa Paajanen, Valtiontalouden tarkastusvirasto (etäkuuleminen)
- neuvotteleva virkamies Liisa Lundelin-Nuortio, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava ekonomisti Sami Pakarinen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- toimitusjohtaja Aki Kangasharju, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA
- asiantuntija Mari Nasser, Energiateollisuus ry (etäkuuleminen)
- johtaja Elina Pylkkänen, Palkansaajien tutkimuslaitos
- ekonomisti Olli Toivanen, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry (etäkuuleminen)
- ekonomisti Anni Marttinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- ekonomisti Sampo Seppänen, Suomen Yrittäjät ry (etäkuuleminen)
- johtaja Matti Mannonen, Teknologiateollisuus ry
- professori Niku Määttänen, Helsinki Graduate School of Economics (etäkuuleminen)
- professori Ari Hyytinen (etäkuuleminen)

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Pankki
- Talouspolitiikan arviointineuvosto
- Innovaatiorahoituskeskus Business Finland
- Finnvera Oyj
- Motiva Oy
- Keskuskauppakamari
- Rakennusteollisuus RT ry
- Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

Valiokunnan lausunto TaVL 23/2020 vp

- kauppatieteiden tohtori Eero Lehto
- professori emeritus Matti Pohjola
- professori Roope Uusitalo

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Budjettiesityksen lähtökohdat. Talousarvio on laadittu tilanteessa, jossa talouden näkymät ovat muuttuneet äkillisesti ja voimakkaasti käynnissä olevan viruspandemian vuoksi. Talouden olosuhteet ovat täysin toisenlaiset kuin syksyllä 2019 käsitellyssä julkisen talouden suunnitelmassa (VNS 2/2019 vp — TaVL 6/2019 vp) ja merkittävästi erilaiset vielä kuluvan vuoden keväänkin julkisen talouden suunnitelman laatimisaikoinaan nähden. Syksyllä 2019 oletuksena oli vakaa, joskin hidastuva talouskasvu, ja siten myös tavoitteet mitoitettiin toisenlaiseen toimintaympäristöön. Nykytilan arvioinnissa merkittävää on, että hallitus on aktivoinut hallitusohjelmaan sisältyvän poikkeusolojen mekanismin, joka mahdollistaa kertaluonteisten menojen lisäämisen.

Talousvaliokunta on tässä lausunnossaan tarkastellut talousarvioesitystä oman toimialansa näkökulmasta ja keskittyen asiantuntijakuulemisessa korostuneesti esiin nousseisiin teemoihin.

Kuluvan vuoden aikana tehtyjen rajoitustoimien vaikutus vuoteen 2021. Rajoitustoimet vaikeuttavat taloudellista toimeliaisuutta eri puolilla maailmaa eri maita ja toimialoja epäsymmetrisesti kohdellen. Kiina on pystynyt palaamaan lähes normaalitilaan, kun valtaosa läntisistä talouksista toimii vielä vahvojen ja vaihtelevien rajoitusten alla. Maailmanlaajuisen häiriötilan mukana myös Suomen talous on kääntynyt jyrkkään laskuun. Tämänhetkisen tiedon valossa kaikkien kysyntäerien voidaan olettaa supistuvan, mutta voimakkaimmin kärsivät vienti, yksityiset investoinnit ja yksityinen kulutus. Tukku- ja vähittäiskauppa sekä energia- ja vesihuolto näyttävät kärsivän vähiten. Majoitus-, ravitsemis- ja matkailualalla liikevaihtoa ei voimakkaimpien sulkutoimien aikana syntynyt käytännössä lainkaan. Virustilanne poikkeaa eri alueilla, ja siten on perusteltua käyttää alueellisesti kohdennettuja rajoitustoimia, mutta toimet ja virustilanteen erot vaikuttavat majoitus-, ravitsemus- ja matkailualan kilpailutilanteeseen eri puolilla maata eri tavoin.

Keväällä käsiteltäessä julkisen talouden suunnitelmaa vuosille 2021—2024 oli analyysin perustana VM:n ennuste, joka perustui lyhytaikaisiin, noin kolme kuukautta kestäviin rajoitustoimiin. Ennusteen ydinajatuksena oli syvä, mutta vuoden 2020 sisään ajoittuva jyrkkä lasku ja sitä seuraava paluu hitaaseen ja hidastuvaan talouskasvuun. Tällä hetkellä on selvää, että pandemia ja siitä seuranneet rajoitustoimet ovat jo nyt vaikeuttaneet eri toimialoilla yritysten kannattavuutta ja vaikuttaneet myös kotitalouksien taloudelliseen käyttäytymiseen, mikä vaikuttaa myös talousarvioesityksen kohteena olevaan vuoteen 2021. Tähän mennessä Suomi on selvinnyt pienemmin taloudellisin menetyksin kuin useat vertailumaat.

Tulevan kehityksen voidaan arvioida riippuvan epävarmuuden ja rajoitustoimien kestosta ja maailmantalouden palautumisesta, yritysten ja kuluttajien luottamuksesta sekä oman taloutemme joustavuudesta mutta myös talouspolitiikan kyvystä ruokkia luottamusta. Lisäksi Suomen talouden elpyminen on vahvasti riippuvainen EU:n yhteisestä, jäsenmaiden toimeliaisuutta ylläpitävästä talouspolitiikasta.

Valiokunnan lausunto TaVL 23/2020 vp

Näissä olosuhteissa julkistalouden velkaantuminen on perusteltua. Talousvaliokunta puoltaa esityksen mukaista talouspolitiikan yleistä linjaa kannatettavana.

Tukitoimet. Tässä tilanteessa on keskeistä varmistaa, ettei taantuma tuhoa sellaista yritystoimintaa, joka on normaalioloissa kannattavaa. Valiokunta pitääkin tähän saakka tehtyjä elvytys- ja tukitoimia perusteltuina viitaten kuluvan vuoden aikana elpymistä tukevista säädösehdotuksista antamiinsa lausuntoihin ja mietintöihin ja muistuttaen vielä, että valiokunta ottaa kantaa yritysten kustannustukisääntelyn jatkoon vielä kuluvan syksyn aikana.

Talousvaliokunta puoltaa sitä, että tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoitusta kohdistetaan erityisesti elinkeinorakenteiden uudistumista nopeuttaviin hankkeisiin, kuten talousarvioehdotuksessa esitetään. Talousarvioehdotukseen sisältyy myös T&K-toiminnan ylimääräinen verovähennys (vuosille 2021—2024), mitä valiokunta pitää oikeasuuntaisena toimenä, joskin sen vaikuttavuutta voi liudentaa tuen lyhyt kesto: tutkimus- ja kehittämistoiminta on pitkäjänteistä ja riskillistä, minkä vuoksi myös tuen saamisen ehdoista tiedottaminen on tärkeää. Talousvaliokunta huomauttaa, että koska ehdotetun tuen muoto on verotuki, se ei voi määritelmällisestikään kohdistua sellaisille alkuvaiheen yrityksille, jotka ovat elinkaarensa varhaisuuden vuoksi vielä tappiollisia. Talousarvioehdotuksessa vuodelle 2021 on kuitenkin start-up-yrityksiä helpottavana toimenä mm. yritystoiminnan aloittamista varten arvonnäköverovelvollisuuden alarajan nosto ja henkilöstöantien verotuksen uudistaminen listaamattomissa yrityksissä. Talousvaliokunta pitää erittäin tärkeänä toimia, joilla tuetaan nykyistä enemmän käynnistymisvaiheessa olevien yritysten toimintaa. Tämä on merkityksellistä, koska uusien yritysten määrä liittyy siihen, kuinka talouden voimavarat voivat siirtyä matalan tuottavuuden yrityksiltä ja toimialoilta korkeamman tuottavuuden yrityksiin.

Valtion rahoitus ja sen mahdollistamat TKI-ohjelmat toimivat vipuna, joka hyödyntää yksityisen rahan mukana oloa. Instrumentit, jotka kannustavat yritysten omiin panostuksiin ja mahdollistavat yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön, ovat tärkeitä. Perustutkimuksen ja korkeakoulujen aloituspaikkojen lisääminen on samoin keskeistä osaamistason nostamiseksi.

EU:n elpymisrahasto tarjoaa väliaikaisen mahdollisuuden korjata kasvun ja uudistumisen kannusteita. Elpymisvälineistä on mahdollista saada Suomen talouteen jopa kolmen miljardin euron verran erilaisia hanketukia. Suomen tulee elpymisrahaston toteutuessa tavoitella tätä täysimääräisesti, kuten myös ensimmäisen hakukierroksen mahdollisesti jakamatta jääneitä yhteiseen hakuun palautuvia varoja. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan EU:n elpymisvälineiden olennaisena elementtinä tulee olemaan niiden valjastaminen vihreän siirtymän jouduttamiseen. Tähän liittyen talousvaliokunta kiinnittää huomiota ilmastonmuutosta hillitsevien avausten vähäisyyteen talousarvioehdotuksessa. Talousvaliokunta korostaa Ilmastorahasto Oy:n potentiaalia ja kiirehtii sitä koskevaa valmistelua, jotta uuden yhtiön asema ja keinovalikoima selkiintyisivät mahdollisimman nopeasti.

Julkistalous. Valiokunta tähdentää, että julkistalouden keskeinen ongelma on työllisten vuosien määrän suhde tulonsiirtojen varassa elettyihin vuosiin väestötasolla. Väestön ikääntymisestä johtuva kestävyysvajae oli huomattava jo ennen koronakriisiä ja kriisin jälkeen vielä aiempaa syvempi, koska julkisen alijäämän ja velan lähtökohta on muuttunut epäsuotuisammaksi.

Valiokunnan lausunto TaVL 23/2020 vp

Talousvaliokunta viittaa asiantuntijakuulemisessa esitettyyn huoleen julkisessa taloudessa vallitsevaan pysyvään rakenteelliseen alijäämään ja siihen, että talousarviossa tai sen ohessa ei ole suunnitelmaa toimista julkisen talouden vahvistamiseksi kestävyystavoitteiden mukaiseksi. Tämä on haitallista sekä pitkän että keskipitkän aikavälin tarkastelussa. Ongelma on, että julkista taloutta tasapainottavien ja työllisyyttä kohentavien muutosten kanssa on samanaikaisesti tehty toimia, joilla sekä työllisyys että julkinen talous heikkenevät, jolloin sinänsä oikeansuuntaisten toimien nettovaikutus pienenee. Talousvaliokunta pitää tärkeänä pyrkiä päätöksiin, jotka lisäävät työllisyyttä yrityksissä siten, että työllistyminen vahvistaa julkistaloutta. Keinovalikoiman käytössä tulee keskiössä olla työn tekemisen kannustimet. Hallituksen tavoite on vakauttaa julkisen talouden velka suhteessa bruttokansantuotteeseen vuosikymmenen loppuun mennessä. Hallitus on sitoutunut laatimaan tiekartan pitkän aikavälin toimista, joilla julkisen talouden kestävyyttä vahvistetaan.

Tuottavuus. Työn tuottavuus on kansantalouden arvonlisän luomiskyvyn käyttökelpoinen mittari. Koska työn määrä ei voi kasvaa rajattomasti, talouden ja elintason kasvu on viime kädessä tuottavuuden kohentumisen varassa. Työn tuottavuuden kasvun tärkein lähde on puolestaan teknologian ja osaamisen kehitys eli se, miten tuotantopanoksista luodaan tavaroita ja palveluita. Julkisten varojen käyttöä koskevilla päätöksillä voidaan vaikuttaa ainakin epäsuorasti siihen, kuinka paljon pääomaa uusiin avauksiin kohdistuu.

Talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan viime vuosien aikana tehdyt palautukset eivät vielä riitä korvaamaan aiempia tutkimus- ja kehityssatsauksiin tehtyjä leikkauksia. Talousvaliokunta tähdentää, että kasvua edistävät suorien tukien ohella myös toimiva kilpailuympäristö ja innovaatioiden käyttöönoton ja talouden rakennemuutosten esteiden poistaminen. Joissakin tapauksissa jo yksinomaan sääntelyä selkeyttämällä tai keventämällä sekä terveen kilpailun edellytysten vahvistamisella voidaan saavuttaa elvyttävä vaikutus.

Viennin edistäminen. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että kansainvälistymisen edistämisen rakenteita ja rahoituksen kohdentamisen kriteerejä arvioidaan ja uudistetaan säännöllisesti. Talousvaliokunta ottaa kantaa Business Finlandin lainsäädännön muutoksiin sitä koskevan hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä.

Sikäli kun nykytilan katsotaan olevan vanhentunut tai epätarkoituksenmukainen, rakenteita tulee muuttaa. Talousvaliokunta tähdentää, että Suomen kilpailukyky perustuu valtaosin korkeaan osaamiseen ja kykyyn lisätä toiminnan jalostusarvoa. Kilpailukykyyn liittyviä päätöksiä tulisi peilata myös suhteessa kasvaville markkinoille suuntautuvan korkean jalostusarvon viennin toimintaedellytyksiin.

HX-hankintojen vaikutus julkistalouteen. Talousarvioehdotuksessa esitetään (pääluokka 27) merkittävää summaa puolustussektorin hankintoihin. Puolustushallinnon menoerät vaikuttavat talousvaliokunnan toimialaan ensisijaisesti hankinnoissa käytettävän teollisen yhteistyön menetelyn kautta. Teollinen yhteistyö voi tarjota merkittäviä mahdollisuuksia suomalaisille toimijoille ja osaltaan vaikuttaa myös huoltovarmuutemme kannalta olennaisen teollisuuden toimintaedellytyksiin Suomessa.

Valiokunnan lausunto TaVL 23/2020 vp

Suurista uudishankinnoista johtuvat kasvavat puolustusmenot ovat merkittävä tekijä julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan taustalla keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. HX-hankinta ehdotetaan budjetoitavaksi kokonaisuutena vuodelle 2021 siten, että rahoitus sisältää uuden alkavan tilausvaltuuden 9,4 miljardia euroa sekä 579 miljoonaa euroa siirtomäärärahaa. Ehdotettava kokonaisrahoitus vuosina 2021—2031 on 9 979 miljoonaa euroa. Valiokunnan saaman Valtiontalouden tarkastusviraston lausunnon mukaan arvioitujen kokonaiskustannusten läpinäkyvyys voisi olla parempi. Haasteena on etenkin se, että HX-järjestelmän elinkaarikustannuksiin liittyvä tieto täsmentyy vasta lopullisissa tarjouksissa. Vielä tämän jälkeenkin tietoihin voi jäädä epävarmuutta.

Finnvera. Talousarvioesityksessä kohdennetaan liki 190 miljoonaa euroa Finnveran tappiokorvauksiin ja korkotukiin. Tämä on merkittävästi viime vuosien keskiarvoa (20—30 miljoonaa euroa vuosittain) ja keväällä 2020 (TaVM 10/2020 vp — HE 57/2020 vp) esitettyä arviota suurempi. Nykytiedon valossa keväällä esitetty oletusskenaario 7 000 miljoonan euron vastuukanasta ei ole kuitenkaan toteutumassa, mikä vaikuttaa myös mahdollisten tappioiden määrään. Talousvaliokunta toistaa mietinnössään ilmaisemansa käsityksen siitä, että näiden tuki-instrumenttien kustannukset on arvioitava varovaisuusperiaatteen mukaan ja laskelmien läpinäkyvyyteen tulee kiinnittää huomiota. Finnveran vastuiden kokonaismäärä on huomattavan suuri valtion budjetin ja vuotuisen verokertymän kokoon nähden.

Talousvaliokunta huomauttaa lisäksi, että koronapandemian johdosta myönnettyt luottojen lyhennysvapaat voivat heikentää näkymää velallisten lainanhoitokykyyn. Myös koronatukitoimena annettu poikkeuslainsäädäntö, joka nostaa kynnystä insolvenssimenettelyjen käynnistämiseksi, voi toimia lyhennysvapaiden tavoin viivykkeenä taloudellisten vaikeuksien ilmenemiselle. On valmistauduttava siihen, että kriisi kohtaa vientiyrityksiä vasta syksyllä ja talvella 2020—2021.

Matkailu. Toimialan nykyisestä ahdingosta huolimatta talousvaliokunta huomauttaa, että matkailutoimialalla on lupaavia mahdollisuuksia kasvaa ja kehittyä Suomessa erityisesti nyt, kun turismi ja siihen liittyvä palvelusektori ovat muutosten edessä. Esimerkiksi mahdollisuudet luonto- ja lähimatkailuun ja vakaa ja turvallinen yhteiskunta ovat Suomen vahvuuksia. Merkityksellistä on sekin, että matkailuelinkeino voi tarjota kehitysnäkymiä alueilla, joilla perinteisten teollisuudenalojen toiminta ja niihin liittyvät työpaikat vähenevät.

Energia. Talousvaliokunta on kiinnittänyt huomiota energiasektoriin kohdistuvien julkisten ponnostusten painotuksen siirtymiseen tuotantoa ja olemassa olevia rakenteita tukevista instrumenteista uusien investointeja sekä bio- ja kiertotalouden hankkeita ja ilmastonmuutoksen hillintää suosiviksi. Talousvaliokunta tähdentää näiden alojen potentiaalia Suomen kasvun alustana ja pitää näihin satsaamista kaukokatseisena, vaikka lyhyellä aikavälillä ne voisivat tuottaa myös tappioita tai kokeilujen epäonnistumisia. Talousvaliokunta muistuttaa, että myös veroratkaisujen tulee toimia johdonmukaisesti ja pitkäjänteisesti energiasektorin uusiutumista ja bio- ja kiertotalouden tavoitteita tukevasti.

Kokoavia huomioita talousarvioehdotuksesta. Julkisten palveluiden ylläpito edellyttää niiden rahoituksen perustan varmistamista. Verokertymän turvaamiseksi tulee työn ja tekijöiden kohtaan- toa parantaa: rakenteellisten uudistusten ohella työllisyysasteen nostaminen on keskeinen keino kestävyysvajeen korjaamiseksi. Veropohjan on oltava laaja, jolloin verokannat voidaan pitää

Valiokunnan lausunto TaVL 23/2020 vp

maltillisina kansalaisten ostovoimaa tukien. Tämä merkitsee työn vastaanottamisen helpottamista, kannustinloukkujen purkamista ja osaamisen vahvistamista työelämän tarpeiden mukaan. Toimet, joilla työmarkkinoiden ulkopuolella olevia henkilöitä saadaan aktiivisiksi yhteiskunnan toimijoiksi, ovat merkityksellisiä paitsi kansantalouden kantokyvyn myös laajemmin sosiaalisen hyvinvoinnin kannalta, millä on sekä välittömiä että välillisiä vaikutuksia julkisiin menoihin. Ensi vuonna otetaan käyttöön työvoimapalveluissa ns. pohjoismainen malli. Talousvaliokunta pitää hallituksen näitä toimia kannatettavina.

Talousvaliokunta korostaa yritysten investointien ja kasvuhaluuden olevan sidoksissa yleiseen toimintaympäristön säädösviitekehykseen — verojärjestelmä mukaan lukien —, tuotannon-tekijöiden saatavuuteen ja kustannusten muodostumisen ennakoitavuuteen, jotka ovat merkittäviä tekijöitä myös Suomen houkuttelevuudessa potentiaalisena sijoitusten kohteena.

Suomen etu on olla mukana yhdentyvillä EU:n sisämarkkinoilla, joilla tavarat, palvelut, pääomat ja ihmiset liikkuvat rajojen yli mahdollisimman sujuvasti. EU:n ja sen yksittäisten jäsenvaltioiden kilpailuetu riippuu talouden uusiutumiskyvyn ohella keskeisesti myös siitä, kuinka tehokkaasti jäsenvaltioiden kansallisista lainsäädännöistä ja viranomaiskäytännöistä johtuvaa hallinnollista taakkaa ja maariskejä onnistutaan vähentämään. Talouden tasapainoon ja suhdannevaihteluiden sietokykyyn voidaan vaikuttaa — kansallisen makrovakauden turvaamistoimien lisäksi — myös olemalla aktiivisia yhteismarkkinoiden kehittämisessä, jolloin pystytään myös vaikuttamaan siihen, että sisämarkkinoiden lainsäädännössä taloutemme kansalliset erityispiirteet tulevat huomioituiksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Talousvaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto TaVL 23/2020 vp

Helsingissä 4.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Sakari Puisto ps (osittain)
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok
jäsen Joakim Strand r
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väätäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Olli Immonen ps
varajäsen Hilikka Kemppi kesk
varajäsen Heikki Vestman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller

Valiokunnan lausunto TaVL 23/2020 vp
Eriävä mielipide

ERIÄVÄ MIELIPIIDE

Perustelut

Vuoden 2021 talousarvion laadinta keväällä ja kesällä on lähtenyt oletuksesta, että koronarajoitustoimet olisivat kesän 2020 jälkeen ohi, että taudin toinen aalto pysyisi maltillisena ja että taloudellinen aktiviteetti palautuisi nopeasti. Tämä skenaario on jo rikki, mikä tarkoittanee useita suuria lisätalousarvioita ensi vuoden aikana.

Etenkin Eurooppa, mutta myös muu maailma, joutuu kamppailemaan koronan kanssa toivottua pidempään. Tämä tarkoittaa, että meille tärkeä vientisektori on tilauskirjojen tyhjentyessä vasta kohtaamassa koronataantumaa eikä nopeaa käännettä ole odotettavissa kuin ehkä vasta rokotteen keksimisen myötä. Tämän lisäksi rajoitustoimet ovat hiljentäneet kotimarkkinamme. Näyttääkin siltä, että vuoden 2020 viimeinen neljännes ja alkuvuosi 2021 tulevat olemaan taloudessa hyvin vaikea ajanjakso.

Nykyisenlaiseen tilanteeseen on haastavaa tehdä tarkkoja suunnitelmia etukäteen. Olisi kuitenkin tärkeää, että hallitus selväsanaisesti viestisi poliittisen tahtotilansa siitä, miten yrityksiä tulaa suojelemaan toisen aallon rajoitustoimien talousvaikutuksilta. Valiokunnan kanta, että taantumaa ei tule antaa tuhota sellaista yritystoimintaa, joka on normaalioloissa kannattavaa, on perusteltu. Hallituksen olisi hyvä rakentaa tuolta pohjalta yksityiskohtaisempi lupaus yrityksille. Jo pelkkä lupaus toimista ja summittainen tieto siitä, millaisia toimia olisi syytä odottaa, auttavat yrityksiä suunnittelemaan jatkoa ja lisäävät luottamusta.

Perussuomalaiset eivät jaa hallituksen innostusta EU:n elpymisrahastoon. Perussuomalaisen arvostelu sekä itse rahastoa että Suomen osallistumista kohtaan on kattavasti käsitelty aiemmissa yhteyksissä. Sen sijaan, että pohdimme sitä, mihin käyttäisimme kolme miljardia euroa, on olemassa perussuomalainen vaihtoehto, jossa rahastoon ei osallistuta, jolloin voimme käyttää oman kolme miljardia euroa kuten itse haluamme, ja sen lisäksi voimme käyttää säästyneen nettomaksusuositemme eli 3,2 miljardia euroa kuten itse haluamme.

Myös Ilmastorahasto Oy:n osalta maltin tulisi olla valttia. Nyt puhutaan valtion yhtiöomistuksesta, jota Sipilän hallituksen aikana siirrettiin perustettuun Valtion kehitys-yhtiöön, ja niiden omistusten tuotoilla olisi tarkoitus rahoittaa ilmastohankkeita. Kuvatunlainen toiminta, jossa tavoite-
muuttujina on tasaisen tulovirran ja varallisuuden kasvattamisen ohella ilmastotavoitteita ja keinoina harkitaan riskialtista venture capital -tyylistä toimintaa, on potentiaalisesti ongelmiin joltavaa. Jos taas katsotaan, että rahaston pitää olla toiminnassa, että EU:n elpymisrahaston miljardit olisivat kokonaisuudessaan haalittavissa Suomeen, ollaan optimoimassa rahaston takaisinmaksuja eikä toteuttamassa uudistuksia, joista olisi eniten apua Suomen talouden tulevaisuutta ajatellen.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

Valiokunnan lausunto TaVL 23/2020 vp
Eriävä mielipide

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 4.11.2020

Veikko Vallin ps
Olli Immonen ps
Minna Reijonen ps